

gemeente **Overbetuwe**

Rekenkamer

Onderzoeksprogramma 2016

Mei 2016

Onderzoeksprogramma 2016

1. Inleiding

In de verordening op de Rekenkamercommissie Overbetuwe is opgenomen dat de rekenkamercommissie jaarlijks een onderzoeksprogramma vaststelt en dat zij dit ter kennisneming aan de raad stuurt.

De rekenkamercommissie heeft de fracties begin 2016 schriftelijk verzocht om thema's aan te dragen die zich zouden kunnen lenen voor rekenkameronderzoek in 2016. Daarbij heeft zij gelegenheid gegeven aan de fracties om de thema's met de rekenkamercommissie te bespreken. Hiervan heeft één fractie gebruik gemaakt.

Tevens heeft de rekenkamercommissie inwoners uitgenodigd onderwerpen voor onderzoek in te dienen via een oproep op de gemeentepagina in Weekkrant de Betuwe. Er zijn geen onderwerpen ingediend.

De rekenkamercommissie heeft een selectie gemaakt uit de aangedragen thema's aan de hand van de selectiecriteria uit de Notitie werkwijze Rekenkamer Overbetuwe:

- Belang: maatschappelijk en financieel belang verbonden aan het onderwerp;
- Twijfel: naarmate er meer twijfels zijn over het bereiken van de doelen van beleid of de inzet van de middelen, is er meer aanleiding tot onderzoek;
- Risico: kans dat de 'rekening' aan de gemeente wordt gepresenteerd op het moment dat het misgaat;
- Toegevoegde waarde rekenkameronderzoek: toevoeging op onderzoek door anderen of wanneer onderwerp zonder rekenkameronderzoek onvoldoende aandacht zou krijgen.

Dit onderzoeksprogramma bevat de onderwerpen die de rekenkamercommissie in 2016 nader wil onderzoeken. Het concept-onderzoeksprogramma is op 10 mei besproken in een gezamenlijke bijeenkomst met de fracties.

Er is geen overlap met onderzoeken door de accountant of door het college.

2. Suggesties door de fracties

De fracties gaven de volgende suggesties:

- Bibliotheek
- Dienstverlening door de gemeente
- Woningtoewijzing
- Doelgroepenvervoer
- Huishoudelijk hulp
- Burgerinspraak
- Juridische kwaliteit bestemmingsplannen
- Sociaal domein

In bijlage 1 zijn deze suggesties toegelicht, met per suggestie de motivering van de rekenkamercommissie om een onderwerp al dan niet op te nemen in het onderzoeksprogramma 2016.

3. Onderzoeksonderwerpen voor 2016

In 2016 lopen drie onderzoeken door die eerder zijn gestart. Daarnaast bevat het programma één thema waarvoor eerst een vooronderzoek wordt uitgevoerd om te bepalen of het thema in 2016 verder wordt uitgezocht en een andere onderwerp dat zal worden onderzocht.

Op verzoek van de fracties zal de rekenkamercommissie in elk onderzoeksrapport aangeven wat het belang is van het onderzochte onderwerp voor de inwoners van Overbetuwe. De Rekenkamer zal tevens bij elk onderzoek nagaan of het mogelijk is inwoners te betrekken in het onderzoek.

Lopende onderzoeken 2015 - 2016

1. Vervolgonderzoek sociaal domein (2D's)

De Rekenkamercommissie heeft in oktober 2014 het onderzoek 'Zorgen voor de dag van morgen?' uitgebracht. Dit ging over de wijze waarop de gemeente Overbetuwe de decentralisatie van de jeugdzorg en nieuwe Wmo-taken heeft aangepakt. In het rapport is een groot aantal aanbevelingen voor de transformatiefase in het sociaal domein geformuleerd. De gemeenteraad heeft vervolgens ingestemd met deze aanbevelingen.

Voor 2015 was een quick scan naar de implementatie van de jeugdzorg/Wmo aangekondigd. Daarover is in februari 2015 een rekenkamerbrief uitgebracht (toegespitst op de transformatieagenda sociaal domein).

In het jaarverslag 2015 is aangegeven waarom de rest van het vervolgonderzoek is verzet naar 2016.

De rekenkamercommissie heeft eind 2015 een vervolgonderzoek gestart naar de implementatie van de aanbevelingen uit haar eerdere rapport, met als vraag: hoe staat de invoering van de lokale (jeugd-) zorg er thans voor? Er zal worden ingegaan op de toegang tot de zorg, de kaderstellende en controlerende rol van de raad, de financiële consequenties en de regionale samenwerking. Dit onderzoek loopt door tot najaar 2016.

2. Onderzoek programmabegroting

De rekenkamercommissie is najaar 2015 gestart met een onderzoek naar de systematiek van de programmabegroting in relatie tot de andere planning & control instrumenten van de raad. Er zal met name worden onderzocht in hoeverre de drie belangrijke w-vragen (wat wil de gemeente bereiken, wat gaat ze daarvoor doen, en wat gaat dat kosten?) duidelijk worden beantwoord. Er zal daarbij een relatie gelegd worden met eerdere begrotingen en jaarverantwoordingen. Daarmee wil de rekenkamercommissie zicht krijgen op de vraag in hoeverre de begrotingsinformatie consistent is en in hoeverre de raad hiermee kan (bij)sturen. In oktober 2015 heeft een raads gesprek over dit onderzoek met raadsleden plaatsgevonden. Bij die gelegenheid is afgesproken het onderzoek in het voorjaar van 2016 uit te brengen.

3. Onderzoek juridische kwaliteit bestemmingsplannen

De commissie is eind 2015 een kort vooronderzoek gestart naar deze vragen. Omdat bij de start bleek dat er inmiddels ook een ambtelijk onderzoek liep naar dezelfde materie is besloten eerst dit ambtelijke onderzoek af te wachten. Begin 2016 is besloten om het nader onderzoek voort te zetten naar aanleiding van de ambtelijke bevindingen, die inmiddels bekend waren: 'Bestemmingsplannen in Overbetuwe. Kan het beter?'. Met inschakeling van een extern bureau doet de rekenkamer een second opinion. Het ambtelijk rapport is als informatiememo op 13 april 2016 aan de raad gestuurd.

Nieuwe voorgenomen onderzoeken in 2016

De rekenkamercommissie stelt voor om naar volgende onderwerpen een vooronderzoek in te stellen.

- De relatie gemeente - bibliotheek
- Burgerparticipatie (formele inspraak, interactieve beleidsontwikkeling, overheidsparticipatie)

In een vooronderzoek wordt nagegaan of een onderzoek naar het betrokken onderwerp tot relevante conclusies en aanbevelingen voor de raad en de organisatie kan leiden.

Naast deze vooronderzoeken zal de rekenkamercommissie een korte oriëntatie uitvoeren naar het systeem van woningtoewijzing en vragen die de raad hierover aan het college zou kunnen stellen.

4. De kosten

In 2016 is voor de Rekenkamercommissie het beschikbare budget en de uitgavenverdeling als volgt:

Uitgavensoort	Bedrag
Kosten van onderzoek	20.000
Vacatiegelden commissieleden	10.000
Ondersteuning rekenkamercommissie	14.400
Overige uitgaven	600
Totaal budget	45.000

De vooronderzoeken naar de relatie tussen bibliotheek en de gemeente en naar burgerparticipatie zullen worden uitgevoerd door de secretaris/onderzoeker van de rekenkamercommissie.

Op basis van de uitkomsten van deze eerste fase van de onderzoeken zal de rekenkamercommissie bepalen of deze onderzoeken in eigen beheer of door onderzoeksbureaus worden uitgevoerd. Voor grote onderzoeken wordt een onderzoeksopzet gemaakt. Dat ter informatie aan de raad wordt gestuurd.

Bijlage 1 Overzicht onderwerpen voor rekenkameronderzoek 2016 (n.a.v. suggesties van fracties)

	Onderwerp	Toelichting fractie	Wordt wel/niet opgenomen in onderzoeksplan 2016	Motivatie rekenkamercommissie
1.	Samenwerkingsverbanden, i.c. de relatie bibliotheek-gemeente	<p>Hoofdvraag is wat de meerwaarde is van samenwerking. Wanneer doe je dat wel en wanneer niet en met wie? Er zijn verschillende samenwerkingsverbanden genoemd, waar de fractie graag specifiek onderzoek naar gedaan zou zien worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OBGZ (openbare bibliotheek Gelderland Zuid) • VGGM (veiligheidsregio)-GGD, in het bijzonder de jeugdgezondheidszorg • Samenwerking Overbetuwe / Nederbetuwe <p>Voorkeur voor de <u>bibliotheek</u>: zowel over de schaal van de samenwerking, als over de wijze waarop gemeente en bibliotheek met elkaar omgaan. Vraag die men o.a. heeft: zit OBGZ als koepel de ontwikkeling niet in de weg? Het lijkt er sterk op dat de bibliotheek bepaalt wat er gebeurt, in plaats van andersom. Recent is een Visie op bibliotheekfuncties in Overbetuwe opgesteld (bespreking op 1 maart 2016 in Voorronde).</p>	Wordt opgenomen in onderzoeksplan 2016: vooronderzoek	Onderwerp waar verschillende kanten aan zitten. Daarom starten met een vooronderzoek om de verschillende elementen te benoemen en bij de raad te peilen waar men nu het onderzoek op wil toespitsen. Het onderwerp kan te actueel zijn, omdat zeer recent Visiedocument is behandeld door de raad (15 maart j.l.).
2.	Dienstverlening	Hoe is het gesteld met de dienstverlening naar inwoner, ondernemers en instellingen. (contacten, brieven ed)	Vooralsnog geen onderzoek. Eerst de uitkomsten van de burgerpeiling (onderdeel van waarsstaatjegemeente.nl) of ander onderzoek naar klanttevredenheid afwachten.	Overbetuwe heeft sinds 2013 niet meegedaan aan benchmarks. Er bestaat (ambtelijk) wel het voornemen om in 2016 weer deel te nemen aan 'Waar staat je gemeente?'.

	Onderwerp	Toelichting fractie	Wordt wel/niet opgenomen in onderzoeksplan 2016	Motivatie rekenkamercommissie
3.	Woningtoewijzing	<p>De fractie heeft hierbij vooral een 'hoe zit het' vraag. De fractie wil graag feitelijk inzicht hebben in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De wachttijden voor sociale huurwoningen in Overbetuwe • De wachttijden voor de verschillende groepen • Hoe het systeem werkt • Welke corporaties wel en niet meedoen • Welke rol de gemeente en in het bijzonder de raad kan spelen (aan welke knoppen kunnen we wel en niet draaien). <p>Genoemd werd dat de verhoudingen tussen de gemeente en de corporaties onder druk staat. Vraag was of zo'n onderzoek in de actualisatie van de woonvisie die nu aan de orde is, is in te vlechten. Daarbij is een raads werkgroep betrokken.</p>	<p>Geen onderzoek. Rekenkamercommissie zal advies geven over aan college te stellen vragen.</p>	<p>De vragen die de fractie had, kunnen direct aan het college worden gesteld.</p>
4.	Doelgroepenvervoer	<p>Zonder dat een inhoudelijke visie is geformuleerd, wordt nu al een regionale organisatiestructuur opgetuigd. De fractie wil graag meer weten over de omvang van de verschillende doelgroepen die gebruik (gaan) maken van het doelgroepen-vervoer en welke (samenwerkings)-mogelijkheden er zijn voor de inrichting gegeven het feit dat er 11 miljoen bezuinigd moet worden.</p>	<p>Wordt nu niet onderzocht, wordt op groslijst geplaatst</p>	<p>Dit onderwerp is zodanig actueel dat onderzoeksbevindingen en conclusies snel ingehaald zullen worden door de praktijk.</p>

	Onderwerp	Toelichting fractie	Wordt wel/niet opgenomen in onderzoeksplan 2016	Motivatie rekenkamercommissie
		<p>Het college heeft recent een nota uitgebracht ter voorbereiding op de aanbesteding die per 2017 zijn beslag moet krijgen.</p> <p>Vragen die men o.a. heeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe groot is de doelgroep? • Is een regionale aanpak wel de oplossing, gelet op de aantallen? ("we kunnen nog terug") 		
5.	Huishoudelijk hulp	Gang van zaken rond beëindiging huishoudelijke hulp	Maakt deel uit van lopend vervolgonderzoek sociaal domein. Maar het krijgt daarin geen specifieke prioriteit.	Vervolgonderzoek sociaal domein heeft prioriteit. Wellicht is het subthema huishoudelijke hulp relevant op iets langere termijn als duidelijkheid komt over de jurisprudentie hierover.
6.	Burgerparticipatie	Hoe is dat georganiseerd, houdt de gemeente zich aan zijn eigen regels? Zijn die er eigenlijk? We hebben het dan over het traject zonder het formele traject van zienswijzen. Hoeveel mensen worden op welk moment betrokken en zijn die tevreden met het resultaat?	Wordt opgenomen in onderzoeksplan 2016: vooronderzoek	De rekenkamercommissie zal dit onderwerp vanuit een brede scope onderzoeken. In het onderzoek wordt ook gekeken naar het betrekken van burgers bij de ontwikkeling van beleid (interactieve beleidsvorming) en het reageren van de gemeente op initiatieven van inwoners (overheidsparticipatie) Alleen recent afgesloten trajecten worden onderzocht.
7.	Juridische kwaliteit bestemmingsplannen	Graag meer inzicht dan de ambtelijke notitie hierover biedt: wat zijn nu de oorzaken van het niet stand kunnen houden van bestemmingsplannen in bezwaar- en beroepsprocedures? Hoe kan de gemeente aan de voorkant de specifieke zwakke punten in een plan onderscheiden?	Dit onderzoek is reeds gestart.	

	Onderwerp	Toelichting fractie	Wordt wel/niet opgenomen in onderzoeksplan 2016	Motivatie rekenkamercommissie
8.	Sociaal domein	Hoe is het gesteld met het de inrichting van het proces en het proces van uitvoering rond de decentralisaties in het sociale domein?	Dit is opgenomen als lopend (vervolg-)onderzoek.	